

347. Quod autem ad Damironii opinionem speciatim attinet, adnotamus Divinam filiationem nulli rei creatae propria significatione posse convenire; siquidem « requiritur ad notionem generationis, quod procedat secundum rationem similitudinis in natura eiusdem speciei, sicut homo procedit ab homine, et equus ab equo¹ ». Sensu autem improppio creaturis Divina filiatio attribuitur; ast diversa ratione, prout minus, vel magis imperfecte Dei similitudinem in se exhibent. Iam homo, « in quantum per creationem producitur in participationem intellectus, producitur quasi in similitudinem speciei ipsius Dei. . . Et ideo sola rationalis creatura dicitur ad imaginem: unde sola rationalis creatura per creationem filiationis nomen adipiscitur² ». Respectu autem creaturarum irrationalium, « Deus dicitur pater, propter similitudinem vestigii tantum³ ». Accedit quod homo, secus ac creatureae intelligentia destitutae, obsequii, reverentiae, obedientiae, seu officiorum erga Deum capax est, quae proprie a filiis parenti praestantur.

EXPLICIT ETHICA GENERALIS

¹ I, q. XXVII, a. 2 c.² In lib. III Sent., Dist. X, q. II, a. 2, sol. 1 c. Hic de homine, intra naturae limites considerato; nam in ordine supernaturali illa filiatio ei convenit propter Divinam adoptionem, quae ope gratiae perficitur.³ I, q. XXXIII, a. 3 c. Haec similitudo *vestigii* ita ab eodem sancto Doctore explicatur: « *Vestigium*, secundum quod hic sumitur, metaphorice accipitur, et sumitur ad similitudinem *vestigij* propriè dicti, quod est impressio quaedam, confuse dicens in cognitionem aliquius, cum non repraesentet ipsum, nisi secundum partem, scilicet pedem, et secundum inferiorem superficiem tantum. Tria ergo considerantur in ratione *vestigii*, scilicet similitudo, imperfectio similitudinis, et quod per *vestigium*, in rem, cuius est *vestigium*, devenitur. Secundum hoc ergo, quia in creaturis invenitur similitudo Creatoris, per quam in Ipsius cognitionem devenire possumus, et est imperfecta similitudo, ideo in creaturis dicitur *vestigium* Creatoris »; In lib. I Sent., Dist. III, q. II, a. 1 sol.

ETHICAE GENERALIS

INDEX

CAPITVM ET ARTICVLORVM

PHILOSOPHIAE MORALI INTRODUCTIO	PAG. 1
---	--------

PARS PRIMA

ETHICA GENERALIS

CAPVT I. — De ultimo fine hominis

ART. I. <i>De ultimo fine generatim spectato</i>	11
ART. II. <i>De hominis beatitudine, et in primis de beatitudine obiectiva</i>	19
ART. III. <i>De beatitudine formalis</i>	31
ART. IV. <i>De hypothesi naturalis beatitudinis</i>	36
ART. V. <i>An beatitudo naturalis in praesenti vita comparari a nobis possit</i>	41

CAPVT II. — De actibus humanis, et in primis de eorum natura physice spectata

ART. I. <i>Actus humani natura explicatur</i>	45
ART. II. <i>Explicatur, quid sit voluntarium</i>	47
ART. III. <i>De causis, quibus alicuius actus esse voluntarium, vel liberum tollitur, aut minuitur</i>	49
ART. IV. <i>De variis specialibus actibus tum rationis, tum voluntatis, qui in actu humano distinguuntur</i>	54

CAPVT III. — De actu humano moraliter spectato

ART. I. <i>Quid sit actus humani moralitas, explicatur</i>	60
ART. II. <i>De actione morali, prout concreta est, disseritur</i>	63
ART. III. <i>Ordinis moralis obiectiva realitas adstruitur</i>	70
ART. IV. <i>Sententiae intrinsecam et obiectivam moralitatem actionum negantes refutantur</i>	72
ART. V. <i>Obiectivae moralitatis primum principium Deum esse ostenditur</i>	79
ART. VI. <i>Pufendorfi error refellitur</i>	82
ART. VII. <i>De affectionibus, quae actionem moralem consequuntur, seu de imputatione et merito</i>	85
ART. VIII. <i>De criterio, quo actionum moralitas a nobis dignoscitur</i>	91

CAPVT IV. — De passionibus animae

ART. I.	<i>Quid sit animae passio, explicatur.</i>	PAG.	96
ART. II.	<i>De variis passionum speciebus.</i>		99
ART. III.	<i>Passionum cum moralitate relatio expenditur.</i>		108

CAPVT V. — De virtutibus et vitiis

ART. I.	<i>Generalis notio virtutis traditur.</i>		114
ART. II.	<i>Traditur notio virtutis moralis, eiusque differentia a scientia adstruitur.</i>		116
ART. III.	<i>Falsa, quam Kantius tradidit, notio virtutis reicitur.</i>		121
ART. IV.	<i>De virtutum moralium divisione.</i>		123
ART. V.	<i>De virtutum moralium mediocritate, et connexione.</i>		135
ART. VI.	<i>An virtutes inaequales sint, expenditur.</i>		141
ART. VII.	<i>De virtutum moralium origine, augmento, diminutione, et amissione.</i>		143
ART. VIII.	<i>Quaedam animadversiones circa virtus proponuntur.</i>		147

CAPVT VI. — De lege

ART. I.	<i>De legis natura et partitione.</i>		152
ART. II.	<i>De obligatione legis.</i>		157
ART. III.	<i>De lege aeterna.</i>		160
ART. IV.	<i>Legis naturalis conceptus exhibetur, eiusque existentia demonstratur.</i>		165
ART. V.	<i>Legis naturalis origo et vis amplius declaratur, ubi etiam autonomia rationis refellitur.</i>		171
ART. VI.	<i>De legis naturalis immutabilitate, et perspicuitate.</i>		179
ART. VII.	<i>De legis naturalis supremo cognoscendi principio.</i>		184
ART. VIII.	<i>De legis naturalis sanctione.</i>		192
ART. IX.	<i>An sanctionis intuitu legem observare liceat.</i>		201
ART. X.	<i>De lege positiva.</i>		206
ART. XI.	<i>De applicatione legis ad actus singulares, seu de conscientia morali.</i>		212

CAPVT VII. — De iure et officiis generatim spectatis

ART. I.	<i>Iuris et officii notiones traduntur.</i>		218
ART. II.	<i>De diversa iurium ratione.</i>		222
ART. III.	<i>De diversa officiorum ratione.</i>		225

INDICIS PRIMAE PARTIS

FINIS

Nota. Pag. 199, lin. 11, legitur assequenti pro assequendi

Nihil obstat

ANTONIUS CAN. D' AMELIO
Censor Theologus

Imprimatur

JOSEPH CAN. MOLINARI
Deputat.

PHILOSOPHIAE CHRISTIANAE

CVM ANTIQVA ET NOVA COMPARATAE

IN

COMPENDIVM REDACTAE

PARS ALTERA

—
PHILOSOPHIA MORALIS